

PAC1

Carlos A. García

September 29, 2019

I Premi de Periodisme de Dades

Criteris objectius per analitzar/seleccionar treballs periodístics

El periodisme de dades utilitza com a matèria primera les dades. A més té, o pot tenir, una sèrie de característiques:

1. **Periodisme d'investigació.** Prestant especial atenció a l'extracció i tractament de les dades.
2. **Periodisme de precisió.** Hi ha qui considera el periodisme de dades com una evolució del periodisme de precisió; comparteixen l'ús de tècniques matemàtiques o estadístiques, per exemple.
3. **Documentació periodística.** És evident que les fonts digitals (públiques o no) s'han convertit en una font més de coneixement periodístic.
4. **Infografia.** La visualització de les dades és una part molt important del tractament de dades. Una correcta visualització afavoreix l'enteniment de la història.
5. **Fact checking.** Les dades ajuden a comprovar la veracitat de les notícies.
6. **Open data i big data.** La irrupció d'aquests dos moviments han situat en aquests moments les dades en el centre del paradigma de la informació. Tractar grans quantitats de dades i obrir-les ajuda a que terceres parts puguin avançar sobre un camí ja fet.

Per això, es proposen com a criteris objectius de selecció:

1. **Dades obertes i accessibles.** Les dades han de poder ser accedides de forma pública; a ser possible, automatitzable.
2. **La visualització de les dades ha de ser gràfica i interactiva.** Es valorarà positivament la facilitat de navegació i comparacions entre diferents valors.
3. **L'aplicació correcta i rigorosa de tècniques científiques i estadístiques sobre les dades.** És molt habitual treure conclusions a partir de tècniques estadístiques molt febles o que aporten molt poca informació o informació errònia. Les fonts de dades han de ser completes i no esbiaixades.
4. **Aportació de nous punts de vista sobre el tema tractat.** Es valorarà positivament que les dades evidencin la realitat des d'una visió alternativa.
5. **Utilitat social.** El treball periodístic ha de seguir la màxima d'aportar coneixement útil a la ciutadania. De la mateixa manera, es valorarà la fiscalització del poder en qualsevol de les seves formes.

Categories

1. **Millor treball social.** Es premiarà el treball periodístic que més beneficiï a la població, tenint en compte:
  - (a) Ha d'aportar dades sobre el tema que evidencin el problema existent.
  - (b) Les fonts han de ser completes i rigoroses.
  - (c) El resultat del treball periodístic ha de tenir la capacitat de ser d'utilitat a la població.

Proposta de premi: Civio, per “Que las ayudas públicas lleguen a quienes más las necesitan”¹

Raons:

- (a) Es fa un tractament rigorós de les dades, tot i que es deixa clar que es tracta d'estimacions ²
- (b) Informen d'una realitat social, evitant que la manca de coneixement sigui un obstacle
- (c) S'ha creat un punt únic on es pot consultar tota la informació³.

2. **Millor treball per a la igualtat.** Es premiarà el treball periodístic que porti dades i evidències per la igualtat de drets entre sexes, races, lloc de naixement, opcions sexuals o qualsevol altre criteri que pugui ser motiu de discriminació.

Proposta de premi: Maldita.es, per "La percepción nos engaña: los españoles creen que hay el doble de población extranjera que la que en realidad hay"⁴.

Raons:

- (a) Els responsables de l'article han comprovat amb nombres oficials el que és una creença establerta.
- (b) Correcte ús de les dades, atenent a diverses fonts independents i oficials.
- (c) Ajuda a contextualitzar discursos polítics xenòfobs basats en el nombre d'immigrants, tant en situació regular com irregular. Aporta evidències que eviten l'ús manipulatiu d'aquestes dades.

3. **Millor treball per la privacitat a la Xarxa.** És evident que en l'actualitat es fa ús exhaustiu de dades privades sense el consentiment dels interessats. Xarxes socials, assistents personals, aplicacions de telèfon mòbil són només alguns exemples. Es premiarà el treball que evidenciï i denunciï aquestes pràctiques.

Proposta de premi: "Facial recognition's 'dirty little secret': Millions of online photos scraped without consent"⁵.

Raons:

- (a) **Tractament exhaustiu de la informació.** Els responsables no s'han conformat amb posar uns quants exemples: tracten una base de dades de més de 900.000 registres.
- (b) **formació personalitzada i útil:** qualsevol usuari pot saber si IBM ha tractat el seu perfil.
- (c) **Posa de manifest una realitat:** qualsevol informació pot ser emprada per tercers sense el nostre coneixement.

4. **Canvi climàtic.** Es premiarà el treball periodístic que porti evidències sobre el canvi climàtic o les seves conseqüències. Proposta de premi: NYTimes, per "How Much Hotter Is Your Hometown Than When You Were Born?"⁶. Raons:

- (a) La web mostra amb una eina de visualització el **nombre de dies amb més de 32°C a qualsevol zona del món a varis moments:** l'any de naixement de l'usuari, a l'actualitat i la previsió a futur.
- (b) **Es fa visible,** de forma molt intuïtiva, **quin efecte tindrà el canvi climàtic** a la zona de l'usuari; això ho fa més evident.
- (c) Les **tècniques estadístiques són rigoroses:** en tot moment tracta rangs i no dades concretes.

---

¹<https://civio.es/acceso-a-bono-social/>

²<https://civio.es/el-boe-nuestro-de-cada-dia/2018/06/27/casi-dos-millones-de-hogares-perderan-en-octubre-el-bono-social-si-no-se-acogen-al-nuevo-modelo/>

³<https://civio.es/acceso-a-bono-social/>

⁴<https://maldita.es/malditodato/la-percepcion-nos-engana-los-espanoles-creen-que-hay-el-doble-de-poblacion-extranjera-que-la-que-en-realidad-hay/>

⁵<https://www.nbcnews.com/tech/internet/facial-recognition-s-dirty-little-secret-millions-online-photos-scraped-n981921>

⁶<https://www.nytimes.com/interactive/2018/08/30/climate/how-much-hotter-is-your-hometown.html>

5. **Fronteres del món.** Es premiarà el treball periodístic que exposi de forma clara i contundent l'efecte del tancament de fronteres arreu el món.

Proposta de premi: "3,121 desperate journeys Exposing a week of chaos under Trump's zero tolerance"⁷
Raons:

- (a) La **informació** mostrada és **especialmente exhaustiva**. Mostra l'efecte del tancament de fronteres una setmana per part del govern dels Estats Units des de multitud de punts de vista.
- (b) Les **infografies** mostrades són molt **intuitives**, aportant gran quantitat d'informació.
- (c) L'article se correspon amb un **esforç conscient per part del diari d'aportar transparència a una política d'opacitat** per part del govern del Estats Units. Es valora positivament la tasca de fiscalització del poder.

---

⁷<https://www.theguardian.com/us-news/ng-interactive/2018/oct/14/donald-trump-zero-tolerance-policy-special-investigation-immigrant-journeys>